

**A Magyar Nemzeti Bank 7/2015. (VII. 22.) számú ajánlása a
viszontbiztosításba adási megállapodások nem-életbiztosítási
katasztrófakockázati részmodulban való figyelembevételére vonatkozóan**

I. Általános rendelkezések

1. Az ajánlás célja és hatálya

Az ajánlás célja az Európai Biztosítási és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóság (továbbiakban: EIOPA) által kiadott „A viszontbiztosításba adási megállapodások nem-életbiztosítási kockázati modulban való figyelembevételére vonatkozó iránymutatások” című iránymutatásban foglaltak hazai alkalmazása, továbbá a Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB) elvárásainak megfogalmazása, és ezzel a jogalkalmazás kiszámíthatóságának növelése, a vonatkozó végrehajtási jogszabályok, egyéb jogi eszközök alkalmazásának elősegítése.

Az ajánlás kiadására a nem-életbiztosítási katasztrófakockázati részmodul közös, egységes és következetes alkalmazása érdekében kerül sor, beleértve a biztosítók viszontbiztosításba adási megállapodásainak kezelését is.

Az ajánlás címzettjei a Szolvencia II rendszer hatály alá tartozó intézmények.

2. Értelmező rendelkezések

Az ajánlás átveszi az EIOPA „A viszontbiztosításba adási megállapodások nem-életbiztosítási kockázati modulban való figyelembevételére vonatkozó iránymutatások” pontjait.

Az iránymutatások a biztosítási és viszontbiztosítási üzleti tevékenység megkezdéséről és gyakorlásáról szóló, 2009. november 25-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (a továbbiakban: Szolvencia II) 105. cikk (2) bekezdése, annak 2015/35/EU végrehajtási intézkedései 119-135., 209. és 214. cikkéhez, valamint a 2014. évi LXXXVIII. törvény (továbbiakban: Bit.) 45. §, 101. §, 248. §-hoz kapcsolódnak.

Az ajánlásban alkalmazott fogalmak:

a) Bruttó veszteség:

i. azon kockázatcsökkentési technika esetében, amely más részmoduloktól nem függő részmodulban lett alkalmazva, az adott részmodulhoz tartozó formula szerint kiszámított veszteség;

ii. azon kockázatcsökkentési technika esetében, amely más részmodul(ok)tól függő részmodulban lett alkalmazva, az adott részmodulhoz tartozó formula szerint kiszámított veszteség, de a formulában az egyes részmodulok eredményeit az adott részmodullal függőségi viszonyban lévő részmodulokban figyelembe vett kockázatcsökkentéssel csökkentve kell használni (ha történt kockázatcsökkentés).

(b) Halmozódó kockázatú katasztrófaesemény: a szerződések egy csoportját érintő, halmozódó kockázatú katasztrófaesemény, ahol az egyes szerződésekre gyakorolt hatások csak nehezen azonosíthatók.

(c) Egyedi kockázatú katasztrófaesemény: az egyedileg azonosítható szerződésekre vagy egyetlen szerződésre hatást gyakorló esemény.

(d) Bruttó veszteséget okozó esemény: az esemény olyan részletezettségű meghatározása, amely szükséges viszontbiztosítási program alkalmazásához. Ezt a kifejezés használandó a bruttó eseményre az összetevőkre történő felbontás után.

(e) Katasztrófakockázati részmodul ágai: a végrehajtási intézkedések nem-élet katasztrófakockázati részmodulról szóló 119. cikkben leírt négy fő nem-életbiztosítási katasztrófakockázati részmodul valamelyike.

(f) Viszontbiztosításba adás/vásárolt viszontbiztosítási védelem: olyan viszontbiztosítási megállapodás, amely keretében egy biztosító kockázatot engedményez a viszontbiztosítóra.

(g) Vállalt viszontbiztosítás ismételt érvénybehelyezési díja: a biztosítónak fizetendő díj, mely a kártérítési limit kimerülésekor merül fel.

(h) Kiegészítő fedezet: felelősségi kockázatra vonatkozó kártöbblet viszontbiztosítási szerződés, amely legalább kettő olyan, az intézmény által kibocsátott szerződést vagy fedezetet érint, amelyeket bevontak a veszteség fedezésébe. A viszontbiztosítási szerződés küszöbértéke általában magasabb, mint a bevont szerződések értékhatára.

(i) 200 évente egyszer előforduló katasztrófaesemény: a Szolvencia II. irányelv 104. cikke 4. bekezdésében meghatározott 99.5%-os biztonsági szintű kockázatotott értékének megfelelő katasztrófaesemény.

(j) Összetevő: a nem-életbiztosítási katasztrófakockázati részmodul olyan elkülöníthető egysége, amelynek szavatolótőke-szükséglete (SCR) kiszámítható. Meghatározható részmodul vagy – részletesebb tagolás alkalmazása esetén – az alatti szinten, a természeti eredetű katasztrófaveszélyek esetén lehet például egy régió (az EGT-, vagy EGT-n kívüli régiók).

(k) EGT-régiók: az EU tagállamok és az EFTA tagok (Izland, Liechtenstein, Norvégia, Svájc) területi egységei

(l) EGT-n kívüli régiók: harmadik országok területi egységei

(m) A biztosító alatt „biztosító vagy viszontbiztosító”-t kell érteni.

II. Ajánlások

Első szakasz: Az iránymutatások alkalmazásának sorrendje

1. Az iránymutatások alkalmazásának sorrendje

Az MNB javasolja, hogy a biztosító az ajánlási pontokat az alábbi sorrendben alkalmazza a viszontbiztosításba adott katasztrófakockázat értékelésére.

Második szakasz: Az események meghatározása

2. A katasztrófaesemény meghatározásának előírt részletessége

A Szolvencia II irányelv 119-135. cikkei alapján a biztosító kellő részletességgel meghatározza a 200 évente egyszer előforduló katasztrófaeseményeket ahhoz, hogy a kockázatcsökkentési technikákat figyelembe tudja venni.

3. A katasztrófák halmozódó vagy egyedi kockázatú katasztrófaeseményként történő meghatározása

A biztosító a különböző katasztrófakockázati részmodulokban meghatározott veszteségeket halmozódó vagy egyedi kockázatú katasztrófaeseményként sorolja be, és az utóbbi esetben azt is megjelöli, hogy ezek az események érintenek-e bizonyos egyedi ismert szerződéseket vagy sem.

A biztosító a következőképpen határozza meg az esemény típusát az egyes nem-életbiztosítási katasztrófakockázati részmodulok esetében:

(a) a földrengés-, szélvihar-, jégeső-, árvíz-, földcsuszamlás- és talajsüllyedés-kockázati részmodul esetében halmozódó kockázatú katasztrófaeseményként;

(b) a gépjármű-felelősségi kockázatra vonatkozó részmodul esetében egyetlen szerződést érintő, egyedi kockázatú katasztrófaeseményként, ahol a bruttó veszteség meghatározásakor figyelembe veendő a kötelező gépjármű-felelősségbiztosításról szóló 2009. évi LXII. törvény „A helytállási kötelezettség és annak mértéke” címhez tartozó 12-15. §-okban meghatározott eseményenkénti összeghatár;

(c) a felelősségi, légi, tengeri és tűzkockázati részmodul esetében ismert szerződéseket érintő, egyedi kockázatú katasztrófaeseményként;

(d) a hitel- és kezességvállalási kockázatra vonatkozó részmodul esetében a 13. és 14. pontban meghatározottak szerint;

(e) a nem arányos vagyron viszontbiztosításra vonatkozó katasztrófakockázati részmodul esetében a 11. pontban meghatározottak szerint.

4. Az események számának meghatározása a természetikatasztrófa-kockázati részmodulokban az EGT-régiók tekintetében

A bruttó veszteséget okozó eseményeket a biztosító olyan egyszeri vagy kettős eseménynek tekinti, amelyek egy vagy több EGT régióra vannak hatással, és nem feltételezheti azt, hogy az események többször következnek be az egyes régiókban.

5. Az események számának meghatározása a természetikatasztrófa-kockázati részmodulokban az EGT-n kívüli régiók esetében

Azon EGT-n kívüli régiók esetében, ahol a bruttó veszteséget okozó halmozódó kockázatú katasztrófaesemények száma nem került meghatározásra, a biztosító a 4. ponthoz hasonló megközelítést alkalmaz minden egyes részmodulban.

6. A katasztrófaesemény kiválasztása

Ha több 200 évente egyszer előforduló katasztrófaesemény határozható meg, akkor a biztosítónak a kockázati profiljának megfelelő eseményeket szükséges figyelembe vennie, és azt az eseményt kell kiválasztania, amely a kockázatcsökkentési technikák figyelembevétele után a legmagasabb katasztrófakockázati tőkeszükségletet eredményezi.

7. A felelősségi kockázatból származó veszteség mértéke

Az alapvető szavatoló tőkében bekövetkező veszteség a végrehajtási intézkedések 133. cikke szerinti számítás alapját képező egyéni kárigények mértékének meghatározásához a következő eljárást alkalmazza a biztosító:

(a) minden egyes kockázati csoportban szükséges meghatározni azokat az *ni* kockázatokat, melyekhez a legmagasabb kártérítési limit tartozik. E célból a „kockázat” magában foglalja a viszontbiztosítási program keretében kötött valamennyi, ugyanolyan vagy szorosan kapcsolódó fedezetet nyújtó és ugyanahhoz a biztosítotthoz tartozó (ahol a biztosított a biztosítási szerződés szerződője), egyúttal hatályban lévő szerződést.

(b) Az így kapott *ni* kockázathoz tartozó kártérítési limitek mindegyikét meg kell szorozni 1,15-tel.

(c) A (b) pont szerint számított, *ni* kockázathoz tartozó értékeket összesíteni kell, majd le kell vonni az *i* felelősségi kockázati csoportban keletkező veszteségből ($L(\text{liability}, i)$), és a különbséget arányosan fel kell osztani az *ni* kockázathoz tartozó tényleges kártérítési limiteknek megfelelően.

(d) A végeredményként jelentkező, *ni* kockázathoz tartozó értékeket egyetlen eseményből származó egyedi kárigényeknek kell tekinteni, amelyek mindegyike ahhoz a kockázathoz kapcsolódik, amelyből le lett vezetve.

A biztosító ezt követően az *ni* kockázathoz tartozó egyedi kárigényekre vonatkozóan meghatározza a kapcsolódó kockázat jellegének megfelelően alkalmazandó viszontbiztosítási fedezetet.

Az MNB elvárja, hogy a biztosító képes legyen bemutatni, hogy a fenti eljárás során, a kárigények meghatározásakor azonosított esetleges többletkockázat nem került figyelembe vételre a viszontbiztosítási szerződés megkötésekor..

Harmadik szakasz: A bruttó veszteség felbontása

8. A bruttó veszteség felbontása összetevőkre

A vásárolt viszontbiztosítási fedezet figyelembevételéhez a biztosító az alábbi módszerek valamelyikét használva bontja fel a bruttó veszteséget egyedi összetevőkre, amennyiben az egyedi szerződésekre gyakorolt bruttó hatást nem határozták meg:

(a) Maximális részesedés módszer: A bruttó veszteséget hozzá kell rendelni ahhoz az összetevőhöz, amelyeknek a legnagyobb mértékben tulajdonítható a bruttó veszteség a diverzifikációt megelőzően.

(b) Megosztásos módszer: A bruttó veszteséget a diverzifikáció előtti részesedésük arányában meg kell osztani az ahhoz hozzájáruló összetevők között; a másik lehetséges megközelítés a veszteség korrelációs mátrixok alapján történő megosztása a szavatolótőke-szükséglet biztosítási üzletágak közötti javasolt megosztásához hasonló módon.

(c) Vegyes módszer: Ez a módszer a fenti maximális részesedés módszerrel és megosztásos módszerrel kapott legnagyobb részesedésű összetevő (legnagyobb nettó tőkeszükséglet alapján történő) kiválasztásán alapul.

9. A természetikatasztrófa-kockázati részmodulok bruttó veszteségének EGT-forgatókönyvek szerinti felbontása

Az MNB szükségesnek tartja, hogy a biztosító az alábbiakban meghatározott módszereket használja a természetikatasztrófa-kockázati részmodulok bruttó veszteségének EGT-forgatókönyvek szerinti felbontásához.

A bruttó veszteség régiókra történő felbontása során a biztosító a szélvihar- és árvíz-kockázati részmodulok esetében a vegyes módszert, a földrengés- és jégeső-kockázati részmodulok esetében pedig a maximális részesedés módszert használja.

A bruttó veszteség üzleti egységekre, társaságokra és üzletágakra történő megbontása során a biztosító a megosztásos módszert alkalmazza.

Ha a biztosító kockázati profilja miatt a fent meghatározott módszer nem megfelelő, akkor egy alkalmasabb megközelítést kell választania, és ezt indokolnia szükséges az MNB-nek.

10. A természetikatasztrófa-kockázati részmodulok bruttó veszteségének összetevőkre bontása az EGT-n kívüli régiók esetében

Az EGT-n kívüli régiók esetében az EGT-veszélynemekre alkalmazandó, 9. pont szerinti módszerekkel összhangban álló módszereket használja a biztosító a bruttó veszteség felosztására.

Ha a biztosító kockázati profilja miatt ez a módszer nem megfelelő, akkor egy alkalmasabb megközelítést kell alkalmaznia, és a választást indokolnia szükséges az MNB számára.

11. A nem arányos vagyonszontbiztosításra vonatkozó katasztrófa-kockázati részmodul bruttó veszteségének megbontása

A nem arányos vagyonszontbiztosításra vonatkozó katasztrófa-kockázati részmodul esetében a maximális részesedés módszert szükséges alkalmazniuk a biztosítóknak a veszteség régióhoz történő rendelésére. Ezt követően meg kell becsülniük a régióban előforduló legnagyobb veszélynemhez tartozó kitétséget, valamint – a mögöttes szerződéseknek megfelelő halmozott kockázatú katasztrófaesemény(ek) esetében meghatározott módon – az események számát. Amennyiben két halmozódó kockázatú katasztrófaesemény kerül meghatározásra, ez egyszerűen azt jelenti, hogy mindkét esemény bekövetkezik ugyanabban a régióban.

Ha a biztosító kockázati profilja miatt ez a módszer nem megfelelő, egy alkalmasabb megközelítést szükséges alkalmaznia, és a választást indokolnia az MNB felé.

12. A bruttó veszteség meghatározása az ember okozta katasztrófákra vonatkozó kockázati részmodulok – a gépjármű-felelősségi-, a tengeri-, a légi-, a tűz- és a felelősségi kockázatra vonatkozó részmodulok – esetében

A biztosító a 34-39. pont alkalmazásával határozza meg részletesen az érintett szerződéseket, amelyekre a bruttó felelősségi kockázati esemény, hatással van. A tengeri-, légi- és tűzkockázati forgatókönyvek esetében a biztosító meghatározza az érintett bruttó kockázatokat és azt, hogy a kapcsolódó kárigényekre mely viszontbiztosítás vonatkozik (ideértve a kártöbblet viszontbiztosítási szerződés nyújtotta kockázatonkénti védelmet).

A gépjármű-felelősségi kockázatot illetően a biztosító azt feltételezi, hogy a végrehajtási intézkedésekben meghatározott, kockázatot jelentő katasztrófaesemény egyszeri veszteséget okozó eseményből ered. A biztosító feltételezi továbbá, hogy a veszteség abban

a régióban és/vagy üzleti egységben keletkezik, amelyeknek a legnagyobb mértékben tulajdonítható a diverzifikáció előtti bruttó veszteség.

A kockázat-specifikus viszontbiztosítási fedezet alkalmazásakor a biztosító kielégítő módon bizonyítja az MNB-nek, hogy viszontbiztosítási szerződések megkötését lényegesen nem befolyásolta az a tény, hogy a viszontbiztosításba adott kockázatot bruttó veszteséget okozó eseményként vagy bruttó veszteséget okozó eseményhez való hozzájárulásként azonosította a biztosító.

13. A bruttó veszteség felbontása a hitel- és kezességvállalási kockázatra vonatkozó részmodul jelentős hitel-nemteljesítés forgatókönyve esetében

A legnagyobb hitelkockázati kitétségek meghatározása során a biztosító figyelembe veszi a (biztosított vállalat-) csoporton belüli intézmények kitétségeinek a halmozódását.

14. A bruttó veszteség felbontása a hitel- és kezességvállalási kockázatra vonatkozó részmodul recessziós forgatókönyve esetében

Ha a biztosítónak a recessziós forgatókönyv alkalmazása esetén különböző területek, iparágak, terméktípusok vagy – általánosabb értelemben – a viszontbiztosításba adási megállapodás egyes alkalmazhatósági körei között szükséges megosztania a bruttó veszteséget a vásárolt viszontbiztosítási fedezet felhasználásakor, akkor a bruttó veszteséget a bruttó biztosítási díj arányában ossza meg.

Negyedik szakasz: A viszontbiztosításba adás figyelembevétele

15. A viszontbiztosításba adás figyelembe vehetősége

A biztosító az alábbiakban meghatározott szintek valamelyikén vegye figyelembe az egyes viszontbiztosítások nyújtotta védelmet:

- (a) különböző övezetek egyetlen régióra vonatkozóan egyetlen részmodul-ágon belül;
- (b) különböző régiók egyetlen részmodul-ágon belül;
- (c) EGT-/EGT-n kívüli megbontás a részmodulon belül; különböző katasztrófakockázati részmodul-ágak egy katasztrófakockázati részmodulon belül;
- (d) különböző katasztrófakockázati részmodulok, például a stop loss és aggregált fedezetek esetén az ember okozta- és a természetikatasztrófa-kockázati részmodulokra történő bontás.

A biztosító biztosítási ágazat és üzleti egység specifikus fedezeteket is figyelembe vehet.

Ha a viszontbiztosítási fedezet a katasztrófakockázati részmodulban foglaltakon kívül egyéb kockázatokra is vonatkozik (pl. biztosítási ágazatra vonatkozó stop loss), a biztosító ezeket az egyéb kockázatokot is vegye figyelembe a fedezet előnyeinek katasztrófakockázati modul szerinti kiszámítása során.

A biztosító következetesen, a végrehajtási intézkedések 209-214. cikkében foglaltaknak megfelelően vegye figyelembe a viszontbiztosításba adást. A biztosító a végrehajtási intézkedések 209. cikke 1. bekezdésének e) pontja szerint gondoskodjon a viszontbiztosítási megtérülések kétszer történő figyelembevételének elkerüléséről. A biztosító gondoskodjon arról, hogy kockázatcsökkentési módszerek segítségével elérhető teljes megtérülés ne haladja meg a kockázatátvállalási program feltételei alapján lehetséges teljes összeget.

16. Vállalt viszontbiztosítások ismételt érvénybe helyezési díja

A biztosítók figyelembe vehetik a vállalt viszontbiztosítások ismételt érvénybe helyezési díját, amennyiben bizonyítani tudják az MNB-nek, hogy azok a katasztrófakockázati modulban meghatározott, bruttó veszteséget okozó eseménnyel állnak összefüggésben.

A biztosító a bruttó veszteségre vonatkozó számításaiban vegyen figyelembe minden olyan második vagy későbbi eseményhez kapcsolódó többletkitettséget, amelyet a vállalt viszontbiztosítás ismételt érvénybe helyezési díja eredményez.

17. A viszontbiztosításba adási megállapodás által az alapvető szavatoló tőkére gyakorolt egyéb hatások

A biztosító vegye figyelembe az ismételt érvénybe helyezési díjakat vagy más kiegészítő pénzáramokat, amelyek a viszontbiztosítási fedezet hatásaként adódhatnak.

18. A viszontbiztosítási fedezetek figyelembevételének sorrendje

A biztosító a viszontbiztosítási fedezeteket az alapul szolgáló kockázatra vonatkozó szerződéses megállapodásban meghatározott sorrendben vegye figyelembe.

19. Arányos viszontbiztosítás

A kvóta, surplus és fakultatív viszontbiztosítási szerződések esetében a biztosító arányosan ossza fel a bruttó veszteséget a viszontbiztosítási szerződések között.

A biztosító esemény szintű vagy hasonló értékhatárhoz kötött arányos viszontbiztosítási szerződéséhez rendelt bruttó veszteség nem haladhatja meg az adott értékhatárt, ha mégis meghaladja a többletet szükséges adni a veszteség „nettó megtartott” részéhez.

20. Kockázati alapú nem arányos viszontbiztosítás

A kockázati alapú kártöbblet és a fakultatív nem arányos viszontbiztosítási szerződéseket a biztosító csak akkor veheti figyelembe a standard formula szerint, ha a bruttó veszteséget okozó esemény lehetővé teszi az alapul szolgáló kockázatnak kitett ismert biztosítási szerződések azonosítását. E megkötés a 3. pontban meghatározott részmodulok esetében áll fenn

21. Esemény alapú nem arányos viszontbiztosítás

A biztosító csak akkor vegye figyelembe a meghatározott, bruttó veszteséget okozó eseményekre vonatkozó nem arányos viszontbiztosítást, ha a veszteség megfelelő módon felosztható.

Az MNB elvárja, hogy a biztosító kellő gondot fordítson arra, hogy a szerződések kevésbé gyakori jellemzőit, így például a franchise megállapodásokat, valamint a részleges kihelyezéseket vagy az együttbiztosítást is figyelembe vegye.

22. Fix összegű szerződések és báziskockázat

Az MNB szükségesnek tartja, hogy a biztosító csak akkor vegye figyelembe a fix összegű szerződéseket a standard formula szerinti számítások során, ha igazolható, hogy a báziskockázat szintje nem lényeges.

23. Aggregált fedezetet nyújtó szerződések és kiegészítő fedezetek figyelembevétele

A biztosító mérlegeli, hogy melyik szinten vegye figyelembe az aggregált fedezetet nyújtó viszontbiztosítási szerződéseket a nem-életbiztosítási katasztrófakockázati részmodul szavatolótőke-szükségletének kiszámítása során. A választást az határozza meg, hogy mit tartalmaz a kockázatcsökkentési mechanizmus, és hogy a bruttó veszteséget okozó esemény bekövetkezése esetén hol várható viszontbiztosítási megtérülés.

A kiegészítő fedezetet nyújtó szerződésekből fakadó viszontbiztosítási megtérülések becslése során a biztosító bizonyítsa az MNB-nek, hogy a szerződések a standard formulában meghatározott katasztrófaesemények esetére szólnak.

Az MNB elvárja, hogy a biztosító gondoskodjon a viszontbiztosítási megtérülések kétszer történő elszámolásának elkerüléséről, és legyen képes arra, hogy az MNB részére ismertesse és bizonyítsa az alkalmazás logikáját.

24. Megosztott viszontbiztosítási fedezetek kezelése

Az MNB javasolja, hogy megosztott viszontbiztosítási fedezetek esetén a biztosító a 32. pontban foglalt elvek szerint járjon el.

25. Alacsonyabb összesítési szintekről származó eredmények kezelése

Az MNB elvárja, hogy a biztosító különböztesse meg az ismételt érvénybe helyezés díját a viszontbiztosítási megtérülésektől a nem-életbiztosítási katasztrófakockázati részmodulok szavatolótőke-szükségletének összesítése során. Ha egy adott szinten nem erre az összegre vonatkozik a viszontbiztosítás, akkor a költségeket megfelelő módon szükséges felosztani. Ebben az esetben a megosztásos módszert kell használni.

26. Az itt meg nem határozott egyéb szerződések kezelése

Az MNB szükségesnek tartja, hogy a biztosító az itt kifejezetten nem említett egyéb viszontbiztosítási szerződésekre vagy jellemzőkre is a fenti pontokban foglalt elveket alkalmazza.

Ötödik szakasz: A nettó veszteségek újbóli összesítése

27. iránymutatás – A nettó veszteségek újbóli összesítése a biztosító katasztrófakockázati részmodulra vonatkozó szavatolótőke-szükségletének a levezetése céljából

Ha a biztosító a viszontbiztosítási megtérülések becslése során részletesebb tagolást alkalmaz a diverzifikált bruttó veszteség felosztásához (azaz a „bruttó veszteséget okozó eseményhez” rendeli hozzá), össze kell adnia az összetevők nettó eredményeit a szavatolótőke-szükséglet levezetéséhez.

Ha a biztosító különböző szinteken végzett számításokkal határozza meg a szavatolótőke-szükségletet, összesítenie kell az összetevők nettó eredményeit a nem-életbiztosítási katasztrófakockázati részmodulra vonatkozó szavatolótőke-szükséglet levezetéséhez.

Ennek alkalmazását az I. technikai melléklet ismerteti.

Hatodik szakasz: Dokumentáció és jóváhagyás

28. A kiválasztott katasztrófaesemények dokumentálása és jóváhagyása

Az „egyéb” nem-életbiztosítási katasztrófakockázati részmodulokat illetően a biztosító a 2015/35/EU végrehajtási intézkedések 309. cikke (5) bekezdésének (a) pontja szerinti rendszeres felügyeleti jelentésben ismerteti az MNB-vel a kiválasztott katasztrófaeseményeket. Az ismertetésnek tartalmaznia kell a legfontosabb döntési pontok részletezését, a helyettük választható alternatív döntési pontok kifejtését, valamint a végső választás indoklását.

A biztosító a dokumentációjába kerülő megfelelő katasztrófaesemények meghatározása során felmerülő esetleges belső problémák részleteire is kitér.

29. Az összetevőkre bontás módszertanának dokumentálása

Az MNB elvárja, hogy a biztosító dokumentálja a viszontbiztosítási program részmodulenkénti alkalmazása érdekében használt felbontási mechanizmust. Ez tartalmazza a választott megközelítés indokait, a lehetséges alternatívák kifejtését azokban az esetekben, ahol több ésszerű módszer is rendelkezésre áll, valamint az összetevőkre bontáshoz végzett számításokat.

30. A nettósításra és az újbóli összesítésre alkalmazott eljárások dokumentálása

A biztosító dokumentálja a bruttó veszteség nettósítására használt folyamatot. Ez a következők leírását foglalja magában:

- a) a biztosító viszontbiztosítási programja;
- b) a nettósításhoz használt számítások;
- c) a megtérülések megfelelő biztosítási részmodulok közötti felosztásának részletei;

d) a nem-életbiztosítási katasztrófakockázat szavatolótőke-szükségletének (SCRnICAT) a levezetéséhez szükséges újbóli összesítés elvégzésének a részletezése.

A biztosító azt is bizonyítja a dokumentációjában, hogy sehol sem tételezi fel a viszontbiztosítási megtérülések kétszer történő figyelembevételét.

Ha a biztosító a díjak (pl. a fizetett vagy befolyt ismételt érvénybehelyezési díjak) jellemzői között feltételezte a kiigazítás lehetőségét, akkor a dokumentációban indokolni kell az ennek levezetéséhez használt módszertant és feltevéseket.

Hetedik szakasz: Csoporthoz tartozó biztosítókra vonatkozó különös megfontolások

31. Belső viszontbiztosítási megállapodások kezelése

Az egyedi biztosítók szintjén ugyanúgy kell kezelni a csoport más biztosítóival fennálló viszontbiztosításba adási megállapodásokat („belső viszontbiztosítás”), mint a csoporton kívüli harmadik személyekkel kötötteket.

32. Iránymutatás – Halmozódó kockázatú katasztrófaeseményre vonatkozó, csoportszintű viszontbiztosítási szerződés szerinti viszontbiztosítási megtérülés egyedi biztosítóknak járó rész becslése

Az aggregált viszontbiztosítási szerződés (vagyis a csoporthoz tartozó több biztosító f együttes vesztesége ellen védelmet nyújtó szerződés) alapján járó viszontbiztosítási megtérülés becslése során a biztosítók a következő lépéseket kövessék:

- (a) A 200 évente egyszer előforduló katasztrófaesemény következtében a biztosítónak okozott bruttó veszteség meghatározása;
- (b) A 200 évente egyszer előforduló katasztrófaesemény következtében a csoportnak okozott bruttó veszteség meghatározása;
- (c) A csoportszintű viszontbiztosítási szerződés szerinti viszontbiztosítási megtérülés becslése;
- (d) A viszontbiztosítási megtérülés felosztása a szerződéses megállapodások szerint, ha vannak ilyenek, máskülönben az adott biztosítónak járó viszontbiztosítási megtérülés becslése, amelyhez az (a) és (b) pont szerinti bruttó veszteségek hányadosát meg kell szorozni a (c) pont szerinti becsült összeggel.

33. Egyedi kockázatú katasztrófaeseményre vonatkozó, csoportszintű viszontbiztosítási szerződés szerinti viszontbiztosítási megtérülés egyedi biztosítóknak járó rész becslése

Az egyedi kockázatra vonatkozó viszontbiztosítási szerződés (vagyis az egyedi kockázat(ok) ellen védelmet nyújtó szerződés) alapján járó viszontbiztosítási megtérítés becslése során a biztosítók a következő lépéseket követik:

(a) Annak meghatározása, hogy a 200 évente egyszer előforduló katasztrófaesemény által okozott veszteséget kiváltó egyedi kockázat(ok) ugyanazok-e az adott biztosító és a csoport szintjén;

(b) Ha van átfedés, akkor a csoportszintű viszontbiztosítási szerződés alapján az adott biztosítónak járó viszontbiztosítási megtérülés becslése.

Nyolcadik szakasz: A biztosítási szerződések felelősségi kockázati csoportokba sorolása az ember okozta katasztrófaeseményekre vonatkozó kockázati részmodul esetében

34. 1. felelősségi kockázati csoport

A biztosító a 2015/35/EU végrehajtási intézkedések XI. mellékletében jelzett 1. felelősségi kockázati csoportba sorolja a szakmai felelősségbiztosítási szerződéseket, amelyek a szakmai felelősség alapján támasztott esetleges követelésekre nyújtanak fedezetet a szakma felelősségbiztosítás alanyának.

A biztosítónak számos felelősségbiztosítási terméket kell ebbe a kockázati csoportba sorolnia, többek között a következőket:

(a) Egészségügyi szakmai felelősségbiztosítás, ideértve a szakorvosokét vagy házi orvosokét, kórházakét és más egészségügyi szolgáltatókét, amelyek egészségügyi szakmai felelősséget viselnek;

(b) A mulasztások és hibák okozta károk elleni (E&O) vagy szakmai felelősségbiztosítás és a szakmai mulasztás okozta károk elleni egyéb biztosítások, ahol a biztosított harmadik személyekkel szembeni gondossági kötelezettséggel rendelkezik;

(c) A biztosítók által nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatos nem-teljesítésre és az azzal összefüggő pénzügyi veszteségre nyújtott fedezet;

(d) Szavatossági kötelezettség megszegése vagy szellemi tulajdon megsértése esetére nyújtott fedezet;

(e) A szakmai tevékenység végzése során elkövetett hibák vagy gondatlanság okozta mindennemű testi sérülésért való felelősségre, vagy vagyoni (anyagi vagy pénzügyi) károkozásra és az ezekhez kapcsolódó kártérítési kötelezettségekre és ügyvédi költségekre nyújtott fedezet.

35. 2. felelősségi kockázati csoport

A biztosító a 2015/35/EU végrehajtási intézkedések XI. mellékletében jelzett 2. felelősségi kockázati csoportba sorolja a munkáltatói felelősségbiztosítási szerződéseket, amelyek a munkavállalók munkavégzés során bekövetkezett sérülése esetén a munkáltatót terhelő felelősségre nyújtanak fedezetet.

A biztosító a következőkre vonatkozó kötelezettségeket sorolja ebbe a kockázati csoportba:

- (a) Munkabalesetekkel, üzemi balesetekkel vagy foglalkozási betegségekkel kapcsolatban biztosított megelőző vagy gyógyító orvosi kezelés, vagy ellátás;
- (b) Ilyen kezelés esetén nyújtott pénzügyi ellenszolgáltatás;
- (c) Munkabaleset, üzemi baleset vagy foglalkozási betegségek esetén nyújtott pénzügyi ellenszolgáltatás.

36. 3. felelősségi kockázati csoport

A biztosító a 2015/35/EU végrehajtási intézkedések XI. mellékletében jelzett 3. felelősségi kockázati csoportba sorolják az igazgatók és vezető tisztségviselők felelősségbiztosítási szerződéseit, amely kártérítési kötelezettségekre és ügyvédi költségekre nyújtanak fedezetet a társaságok igazgatóinak és vezető tisztségviselőinek. Fedezetet nyújthatnak maguknak a szervezeteknek is abban az esetben, ha a szervezet igazgatói, illetve vezető tisztségviselői e jogkörükben eljárva állítólagosan elkövetett kötelességszegés miatt indított per következtében veszteséget szenvednek el; ideértve a bűnügyi nyomozás, szabályozó szerv folytatott vizsgálatát, és/vagy büntető és szabályozói eljárás kapcsán felmerülő ügyvédi költségekre nyújtott fedezetet.

A biztosító ebbe a kockázati csoportba sorolja a vezetői felelősségbiztosítási szerződéseket és a foglalkoztatói gyakorlatra vonatkozó felelősségbiztosítást.

37. 4. felelősségi kockázati csoport

A biztosító a 2015/35/EU végrehajtási intézkedések XI. mellékletében jelzett 4. felelősségi kockázati csoportba sorolja a harmadik személynek testi sérülést és/vagy vagyoni kárt okozó gondatlanságból és/vagy mulasztásból fakadó kötelezettségeket fedező biztosítási szerződéseket, kivéve a következőket:

- (a) a gépjármű-felelősségbiztosítási és tengeri, légi és fuvarozási biztosítási szerződések;
- (b) a 2015/35/EU végrehajtási intézkedések XI. mellékletében említett 1., 2., 3. és 5. felelősségi kockázati csoportba tartozó szerződések;
- (c) háztulajdonos magánszemélyeknek, magánemberként eljáró személyeknek (ideértve a vadászatot is) és önfoglalkoztató mesterembereknek vagy „kézműveseknek” nyújtott felelősségbiztosítási fedezet;
- (d) kedvtelésből tartott háziállatok által okozott kárra vagy sérülésre vonatkozó felelősségbiztosítási fedezet.

38. 5. felelősségi kockázati csoport

A biztosító a 2015/35/EU végrehajtási intézkedések XI. mellékletében jelzett 5. felelősségi kockázati csoportba sorolja az ott meghatározott valamennyi felelősségi kockázati csoportra vonatkozó nem arányos viszontbiztosítási szerződéseket.

39. Felosztás és szétválasztás

Felelősségbiztosítás vagy felelősségbiztosítás arányos viszontbiztosításnak csomagban történő értékesítése esetén – a fenti kockázati csoportok közül a többre is besorolható fedezeteket is ideértve – a biztosító szétválasztja az egyes fedezetekhez tartozó díjakat, és az adott fedezetnek leginkább megfelelő kockázati csoporthoz hozzárendeli azokat.

A biztosító képesek bizonyítékokkal és indokokkal alátámasztani ezeket a felosztásokat.

A szétválasztásra vonatkozó fenti útmutatást az arányosság elvének figyelembevételével alkalmazza a biztosító.

Kilencedik szakasz – A csoportszintű számításra vonatkozó különös megfontolások

40. A viszontbiztosítás megítélése

A csoport valamely tagjának külső viszontbiztosítás hatályba lépése előtt, a külső viszontbiztosítás által fedezett veszteséget csökkentő, csoporton belüli viszontbiztosítás esetén az abban résztvevő biztosítónak úgy szükséges kiszámítania a külső viszontbiztosítás hatását, mintha belső viszontbiztosítás lenne érvényben.

I. technikai melléklet: az összetevőkre bontás, illetve újbóli összesítés megközelítéseinek alkalmazása

Ez a melléklet az V. szakasz és az összetevőkre bontás/újbóli összesítés megközelítéseinek általánosabb alkalmazását ismerteti a nem-életbiztosítási katasztrófakockázati részmodulban előforduló különféle viszontbiztosítási fedezetek megfelelő és egységes megközelítése érdekében. A biztosító megállapítja, hogy a bemutatott két módszer közül melyik a legalkalmasabb a számára.

A 0. módszer alapelve:

Az aggregált viszontbiztosítási fedezetből származó megtérülések 0. módszerrel történő becslése során a biztosító az egyes részmodulok eredményeire külön-külön alkalmazza az együttes fedezetet, és gondoskodik arról, hogy az elért viszontbiztosítási megtérülések a szerződéses értékhatáron belül maradjanak.

Az 1. módszer alapelve:

Az aggregált viszontbiztosítási fedezetből származó megtérülések 1. módszerrel történő becslése során a biztosítók meghatározzák a legalacsonyabb szintű összetevőt (vagy a legelső közös csomópontot) a nem-életbiztosítási kockázat releváns részmodulokat lefedő folyamatábráján.

(a) Szélvihar- és jégeső-kockázati veszteségek elleni aggregált fedezet esetén ez az összetevő a természetikatasztrófa-kockázat;

(b) Szélvihar- és gépjármű-felelősségi kockázati veszteségek elleni aggregált fedezet esetén ez az összetevő a nem-életbiztosítási katasztrófakockázat;

A következő lépés az ehhez az összetevőhöz vagy közös csomópontához tartozó bruttó diverzifikált veszteség kiszámítása, amelyet az aggregált fedezettel való csökkentés előtt vissza kell osztani az alacsonyabb szintű összetevőkre.

Ezután a kapott összetevőket összesíteni kell a nem-életbiztosítási katasztrófakockázat szavatolótőke-szükségletének (SCR NL cat) kiszámításához.

1) Szélviharkockázat – országos(/regionális) szintű viszontbiztosítás - EGT

(a) Az EGT-szintű bruttó diverzifikált veszteség kiszámítása, figyelembe véve az országok/régiók közötti diverzifikációs hatásokat;

(b) Országos szintre történő visszaosztás (a 7. pont szerinti bontás) az EGT-n belül (bruttó országos, de diverzifikált EGT-szintű veszteség);

(c) Az egyes EGT-országokra jutó bruttó diverzifikált veszteség csökkentése az országos szintű viszontbiztosítási fedezettel;

(d) A szélviharkockázat országos szintű viszontbiztosítási fedezettel csökkentett szavatolótőke-szükségletének (SCRwind) kiszámítása az országos szintű nettó diverzifikált összetevők összeadásával.

2) Szélviharkockázat (EGT és EGT-n kívüli) - EGT-n belüli és kívüli országos/regionális szintű viszontbiztosítás és aggregált viszontbiztosítási fedezet (valamennyi terület)

(a) Az EGT-n belüli országos szintű viszontbiztosítási fedezet kiszámítása az (1) pontban szereplő lépések alkalmazásával;

(b) Az EGT-n kívüli országos szintű viszontbiztosítási fedezet kiszámítása az (1) pontban szereplő lépések alkalmazásával (az EGT helyett EGT-n kívüli, a 7. pont helyett 8. pont értendő);

(c) A bruttó diverzifikált veszteség kiszámítása a szélvihar veszélynem szintjén (levonva az országos szintű viszontbiztosítási fedezeteket és figyelembe véve az EGT és az EGT-n kívüli térség közötti diverzifikációs hatásokat);

(d) A szélviharkockázat nettó (mind az országos szintű, mind az EGT-re/EGT-n kívülre vonatkozó viszontbiztosítási fedezetekkel csökkentett) szavatolótőke-szükségletének (SCRwind) kiszámítása az EGT-re és az EGT-n kívülre vonatkozó aggregált viszontbiztosítási fedezet alkalmazásával.

3) Szélviharkockázat - országos szintű viszontbiztosítást követő szélvihar- és jégesőkockázatra vonatkozó aggregált viszontbiztosítás.

A szélvihar- és jégeső-kockázat együttes fedezete esetén általában az alábbi módszert kell alkalmazni.

1. módszer

(a) A szélviharkockázat és a jégesőkockázat nettó (országos szintű viszontbiztosítási fedezetekkel csökkentett) szavatolótőke-szükségletének (SCRwind és SCRhail) kiszámítása a (2) pontban szereplő lépések elvégzésével külön a szélvihar- és külön a jégesőkockázatra (EGT-re/EGT-n kívülre vonatkozó aggregált fedezet hiányában elegendő az (1) pontban szereplő lépéseket elvégezni);

(b) A diverzifikált veszteség kiszámítása a természetikatasztrófa-kockázat szintjén (csökkentve az országos szintű fedezettel, és figyelembe véve a természetikatasztrófa-kockázati részmodulok közötti diverzifikációs hatásokat, de az aggregált viszontbiztosítási fedezettel nem csökkentve);

(c) A szélviharkockázat és a jégesőkockázat (országos szintű viszontbiztosítási fedezettel csökkentett, diverzifikált természetikatasztrófa-kockázattal számított) szavatolótőke-szükségletének (SCRwind* és SCRhail*) kiszámítása a szélviharkockázati és a jégesőkockázati részmodulokra történő visszaosztással (valószínűleg az elosztásos módszerrel);

(d) A szélvihar- és jégesőkockázat nettó (mind az országos, mind a szélvihar- és jégesőkockázatra vonatkozó aggregált viszontbiztosítási fedezettel csökkentett) szavatolótőke-szükségletének (SCRwindhail) kiszámítása a szélviharkockázat és a jégesőkockázat nettó szavatolótőke-szükségletének (SCRwind* és SCRhail*) aggregált viszontbiztosítási fedezettel történő csökkentésével;

(e) A természetikatasztrófa-kockázat nettó (mind az országos, mind a szélvihar- és jégesőkockázatra vonatkozó aggregált viszontbiztosítási fedezettel csökkentett) szavatolótőke-szükségletének (SCRnatcat) kiszámítása a szélvihar- és jégesőkockázat, a földrengés-, az árvíz-, illetve a földcsuszamlás- és talajsüllyedés-kockázat nettó szavatolótőke-szükségletének az összeadásával (net SCRwindhail +net SCR earthquake +net SCRflood +net SCRsubsidence).

0. módszer

(a) A szélviharkockázat és a jégesőkockázat nettó szavatolótőke-szükségletének (SCRwind és SCRhail) külön-külön történő kiszámítása a (2) pontban szereplő lépések elvégzésével;

(b) Az együttes fedezet alkalmazása külön a szélviharkockázati és külön a jégesőkockázati részmodulra;

(c) A természetikatasztrófa-kockázat nettó szavatolótőke-szükségletének (SCRnatcat) meghatározása valamennyi természetikatasztrófa-kockázati részmodul diverzifikálásával;

(d) Annak ellenőrzése, hogy a természetikatasztrófa-kockázat nettó szavatolótőke-szükséglete (SCRnatcat) következtében az együttes viszontbiztosítási fedezetből származó megtérülések nem haladják meg a megengedhető maximumot;

(e) Ha ez így van, akkor az 1. módszert kell használni.

4) Szélviharkockázat országos szintű és gépjármű-felelősségi kockázat egyedi viszontbiztosítását követő, szélvihar- és gépjármű-felelősségi kockázatra vonatkozó aggregált fedezet

A fentiekhez hasonlóan valószínűsíthető az 1. módszer alkalmazása.

1. módszer

(a) A szélviharkockázat (országos szintű viszontbiztosítási fedezetekkel csökkentett) szavatolótőke-szükségletének (SCRwind) kiszámítása a (2) pontban szereplő lépések elvégzésével (EGT-re/EGT-n kívülre vonatkozó aggregált fedezet hiányában elegendő az (1) pontban szereplő lépéseket elvégezni);

(b) A gépjármű-felelősségi kockázat nettó (gépjármű-felelősségi kockázatra vonatkozó egyedi viszontbiztosítási fedezettel csökkentett) szavatolótőke-szükségletének (SCRmotor) számítása a gépjármű-felelősségi kockázatra vonatkozó egyedi viszontbiztosítási fedezet alkalmazásával;

(c) A természetikatasztrófa-kockázat és az ember okozta katasztrófaeseményekre vonatkozó kockázat szintjén jelentkező diverzifikált veszteség kiszámítása (csökkentve a szélviharkockázatra vonatkozó országos szintű fedezettel, illetve a gépjármű-felelősségi kockázatra vonatkozó egyedi viszontbiztosítási fedezettel) a többi természetikatasztrófa-kockázati, illetve ember okozta katasztrófaeseményekre vonatkozó kockázati részmodulokat illetően az eredmények felhasználásával;

(d) A katasztrófa-kockázat szintjén jelentkező diverzifikált veszteség kiszámítása (csökkentve az országos szintű viszontbiztosítási fedezetekkel és a gépjármű-felelősségi kockázatra vonatkozó egyedi viszontbiztosítási fedezettel, de a szélviharkockázatra és a gépjármű-felelősségi kockázatra vonatkozó aggregált fedezettel nem csökkentve) a természetikatasztrófa-kockázat és az ember okozta katasztrófákra vonatkozó kockázat közötti diverzifikációs hatások figyelembevételével. Majd visszaosztás (az elosztásos módszerrel történő megbontás) a természetikatasztrófa-kockázat és az ember okozta katasztrófákra vonatkozó kockázat szintjére, azt követően pedig ismét a szélviharkockázat és a gépjármű-felelősségi kockázat szintjére (csökkentve a szélviharkockázatra vonatkozó országos szintű és a gépjármű-felelősségi kockázatra vonatkozó egyedi viszontbiztosítási fedezettel, diverzifikált katasztrófa-kockázattal számítva);

(e) A szélvihar- és gépjármű-felelősségi kockázat nettó szavatolótőke-szükségletének (SCRwindmotor) számítása a szélvihar- és gépjármű-felelősségi kockázatra vonatkozó aggregált viszontbiztosítási fedezet alkalmazásával;

III. Záró rendelkezések

1. Az ajánlás a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény 13. § (2) bekezdés i) pontja szerint kiadott, a felügyelt pénzügyi szervezetekre kötelező erővel nem rendelkező szabályozó eszköz. Az MNB által kiadott ajánlás tartalma kifejezi a jogszabályok által támasztott követelményeket, az MNB jogalkalmazási gyakorlata alapján alkalmazni javasolt elveket, illetve módszereket, a piaci szabványokat és szokványokat.
2. Az ajánlásnak való megfelelést az MNB az általa felügyelt pénzügyi szervezetek körében az ellenőrzési és monitoring tevékenysége során figyelemmel kíséri és értékeli, összhangban az általános európai felügyeleti gyakorlattal.
3. Az MNB felhívja a figyelmet arra, hogy a pénzügyi szervezet az ajánlás tartalmát szabályzatai részévé teheti. Ebben az esetben a pénzügyi szervezet jogosult feltüntetni, hogy vonatkozó szabályzatában foglaltak megfelelnek az MNB által kiadott vonatkozó számú ajánlásnak. Amennyiben a pénzügyi szervezet csupán az ajánlás egyes részeit kívánja szabályzataiban megjeleníteni, úgy az ajánlásra való hivatkozást kerülje, illetve csak az ajánlásból átemelt részek tekintetében alkalmazza.
4. Az MNB jelen ajánlás alkalmazását 2016. január 1-jétől várja el az érintett pénzügyi szervezetektől.

Matolcsy György
Magyar Nemzeti Bank elnöke

